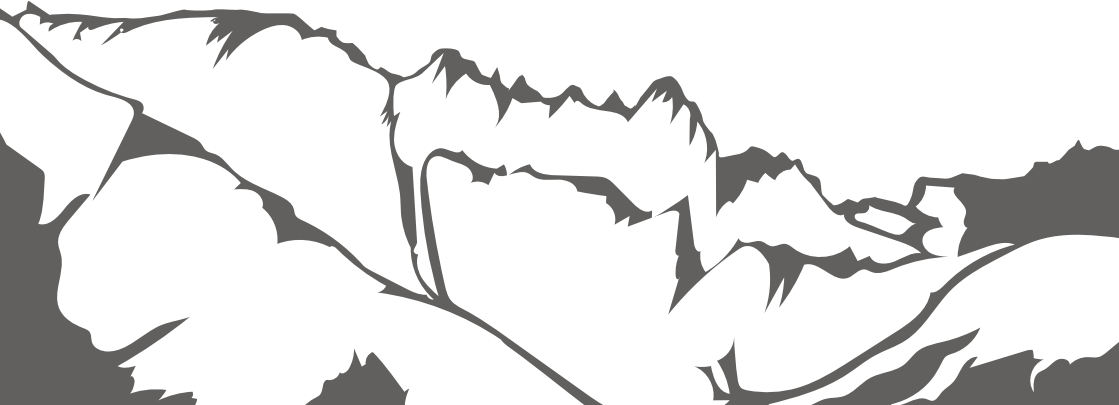

**WILLKOMMEN
BAINVEGNI
BENVENUTI**

Yeni taşınanlar için bilgiler

YENI TAŞINANLAR İÇİN BİLGİLER

Graubünden Uyum Merkezi

www.integration.gr.ch

www.hallo.gr.ch

İÇİNDEKİLER

1	Allegra, Grüezi, Buongiorno	9
2	İsviçre hakkında bilgiler Kısaca tarihçe ve ülke üzerine bilgiler	10
3	Graubünden kantonu Hakinnda bilgiler Rakamlar ve bilgiler	12
4	Graubünden kantonundaki dil çeşitliliği	14
5	Entegrasyon Graubünden Entegrasyon Bilgilendirme Merkezi Çok dilli bilgilendirme platformu www.hallo.gr.ch	17
6	İletişim Lisan bilgisi başarılı uyumun anahtarıdır! Tercüme iletişim hizmetleri organizasyonu	19
7	Meslek Mesleki uyum Gelir ve sosyal kesintiler İş meslek, arama İşsiz kaldım - şimdi ne olacak? Kaçak çalışma Meslek eğitimi ve İleri yönelik meslek eğitim Yabancı diplomaların tanınması	20
8	Oturum izni ve aile birleşimi	24

9**Evlilik ve aile****25**

Evlilik
İki uluslu çiftler ve aileler
Kayıtlı eşcinsel beraberlik
Zorunlu evlilik
Doğum
Doğum izni ve ödeneği
Aile yardımı

10**Çocuklar****28**

Çok lisanlı olarak büyümek
Graubünden kontonunun Ebeveyn danışmanlığı
Ailelere ve Ebeveynlere yönelik Akıllı Telefon Uygulamaları
Kitap ve Oyun Kütüphanesi
Bakıcı hizmetleri
Ebeveynler için Acil Durum çağrı Hattı Graubünden

11**Okul ve meslek eğitimi****30**

Ebeveynlerin sorumluluğu
Gençler için ücretsiz Meslek danışmanlığı
İlerletici ve meslek eğitim okulları
Okul Sonrası Arayı Kapatma Programları
Geç göç eden gençler
Liseler, ticari ve teknik okullar
Meslek eğitimi
Meslek Lisesi Diploması
Üçüncül sektörde eğitim ve ileri eğitim
Psikolojik okul hizmeti
Graubünden çocuk ve gençlik psikiyatrisi
Çocuklara karşı şiddet

12	İkamet	35
	Konut ihaleleri	
	Kiracılık hukuku danışma merkezi	
13	Sağlık	38
	Doktor adresleri	
	Hastalık veya kaza	
	Hastane	
	Evde danışmalık ve bakım	
	Yaşlı Kişiler	
	Engelli Kişiler	
	Ruh sağlığı sorunları olan kişiler	
14	Sigortalar	40
	Zorunlu sigortalar	
	Temel sağlık sigortası	
	Temel sağlık sigortası prim indirimi	
	Kaza sigortası	
	Gönüllü sigortalar	
15	Vergiler	42
16	Sosyal danışmanlık ve sosyal yardım	43
	Kişisel sosyal danışmanlık	
	Maddi sosyal yardım	
17	Günlük sosyal yaşam	44
	Semt hayatı/Köy hayatı	
	Dernek ve kulüpler	
	Yabancılar dernekleri	
	Müzeler, tiyatrolar ve sinemalar	
	Alışveriş	
	Bankalar	

Tatil günleri
Geziler ve boş zaman

18

Mobilite

47

Toplu taşıma: tren ve otobüs
İsviçre'de araba sürmek
Bisiklet

19

Çevre

50

Çevrenizi koruyunuz!
Atıklar ve Çöpler
İçme suyu

20

Yararlı adresler ve bağlantılar

52

Günlük Endişeler
Meslek
Ayrımcılık/Irkçılık
Aile ve beraberlik
Maliye
Sağlık
Şiddet/mağdur yardımı
Entegrasyon/Göçmenlik
Kültürlerarası Sözlü Çeviri
Çocuklar ve Gençler
Göçmen Nüfusa ait Medya Kuruluşları
Sosyal Hizmetler
Dil okulları
Hukuk

21

Acil durumda ne yapmalı?

64

Editör

66

ALLEGRA, GRÜEZI, BUONGIORNO

Sevgili Yeni Taşınanlar

Graubünden Yönetimi adına kantonumuza hoş geldiniz.

Kantonumuzda ikamet ederek, artık çok sayıda farklı toplum gruplarından oluşan çeşitlilik arz eden toplumumuzun bir parçasısınız. Bu farklar sadece dil, köken ve kültürel farklar değil, aynı zamanda yaş, meslek, ilgi alanları ve daha fazlası açısından geçerlidir. Çeşitlilik içinde yaşamak, Graubünden kantonunda olağan bir şey olup bu, beraberinde hem fırsatlar hem de zorluklar getiriyor.

Graubünden çeşitlilik açısından renkli bir yerdir ve sunabileceği çok şey var. Örneğin topografik açıdan 150 adet vadi, 615 adet göl, 937 adet dağ zirvesi kantonumuzu belirler. Resmi dillerimiz Almanca, Romanşça ve İtalyancadır. Romanşçanın İsviçre’de sadece Graubünden kantonunda konuşulduğunu ve sadece bir dil değil, beş ayrı lehçenin oluşturduğu bir dil ailesi olduğunu biliyor muydunuz? Bunlar Sursilvan, Sutsilvan, Surmiran, Puter ve Vallader lehçeleridir. Bir yandan yüzyıllık gelenek ve göreneklerimizle gurur duyuyorken, aynı zamanda çağdaşığa önem vererek sosyal geleceğimizi sizinle birlikte şekillendirmek istiyoruz.

Kantondaki birçok entegrasyon ve proje – bunların arasında çok sayıda entegrasyonu teşvik programı var – sosyal uyumu güçlendirmeyi amaçlar. Birlikte güçlüyüz ve bu anlamda sizi sosyal, ekonomik ve kültürel yaşama katılmaya davet ediyoruz.

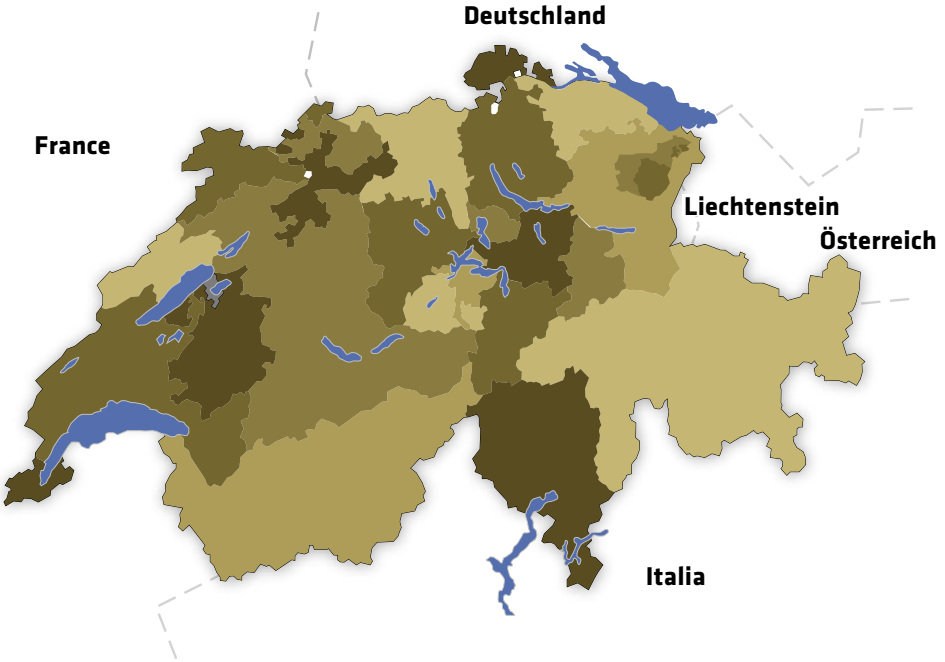
Mevcut bilgi, danışmanlık ve kurs programları hakkında oturduğunuz yerin belediyesinden veya Kanton Entegrasyon Ofisinden bilgi edinebilirsiniz. Bunlardan yararlanarak ve size sunduğu fırsatları değerlendirin.

Yeni yurdunuzda size iyi bir başlangıç yakalamanızı dileriz.

Peter Peyer

Yönetim Konseyi

İSVİÇRE HAKKINDA BİLGİLER

Rakamlar (2019)

Nüfus	8.606.000
Yabancı uyrukluların oranı	%25.3
Yüzölçümü	41.300 km ²
Kanton sayısı	26

Kısaca tarihçe ve ülke üzerine bilgiler

1 Ağustos 1291 tarihinde, Uri, Schwyz ve Unterwalden isimli yerleşim yerleri «Eski Konfederasyon» adlı gevşek bir şekilde yürütülen vadi birliğini kurdu. Zamanla değişik yerleşim yerleri ve bölgeler de bu birliğe katıldılar. Böylece 1848 senesinde modern İsviçre Federal Devleti kuruldu. 1 Ağustos günü, İsviçre’de milli bayram olarak kutlanmaktadır.

İsviçre dolaysız demokrasi ile yönetilen bir ülke olup, burada oy hakkına sahip her kadın ve erkek sadece seçimlerde değil, sık olarak da yapılan referandumlarda hem yasalar üzerine hem de önemli konularda politika üzerinde söz hakkı kullanabilir. Bu söz hakkı federal devlet, kantonlar ve belediyeler seviyesinde mevcuttur. İsviçre vatandaşları, seçme ve seçilme hakkını 18 yaşını doldurduklarında elde etmektedirler.

Başlıca Dil(ler)

%61.2

Almanca

%22.3

Fransızca

%8.0

İtalyanca

%0.5

Reto Romanşça

%23.8

diğer diller

(BFS 2017)

Devlet konusunda daha fazla bilgiyi «Echo» adlı broşürden alabilirsiniz. Bu broşürü her kitapevinden veya alttaki adresten temin edebilirsiniz

HEKS, Regionalstelle Ostschweiz

☎ 071 410 16 84

www.echo-ch.ch

GRAUBÜNDEN KANTONU HAKININDA BILGILER

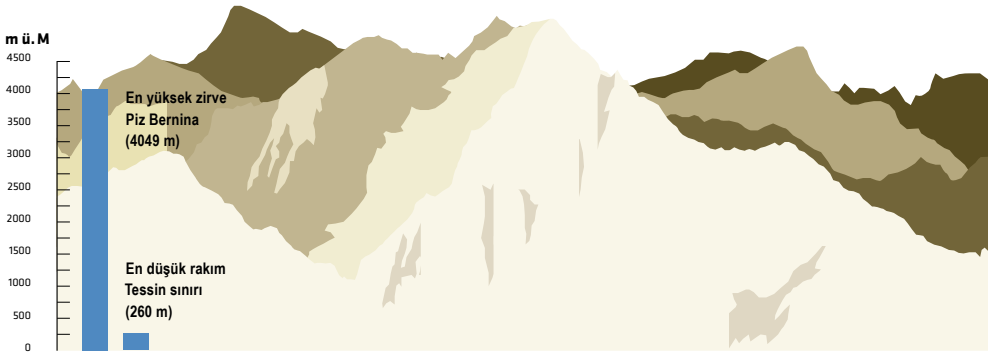

Rakamlar ve bilgiler (2019)

Graubünden kantonunda 199 binden daha fazla insan yaşamaktadır. Bunlardan aşağı yukarı 37.300 bin kişi yabancı uyrukludur. 7.106 km²'lik alanıyla, Graubünden İsviçre'nin en büyük yüzölçümüne sahip kantonu olmaktadır ve ülke toprağının 1/6'sini kapsar. Graubünden kantonunun Başkenti Chur'da

yaklaşık 35.400 bin kişi yaşamakta olup bu şehir aynı zamanda İsviçre'nin en eski yerleşim yerlerinden biridir.

Kanton 11 bölgeye ve 106 belediyeye ayrılmıştır. Belediyelerin %50'inde 1.000'den az insan ikamet etmektedir.

Vadi sayısı	150
Göl sayısı	615
Zirve sayısı	937

Daha geniş bilgiler için lütfen
www.gr.ch
sayfasına bakınız

GRAUBÜNDEN KANTONUNDAKI DİL ÇEŞİTLİLİĞİ

Graubünden kantonunda konuşulan diller

- Almanca
- Reto Romanşça
- İtalyanca

Graubünden kantonunda üç resmi dil kullanılmaktadır: Almanca, Reto Romanca ve İtalyanca.

Almanca

Kantonda yaşayan halkın çoğunun ana dili Almancadır, bu da bu kişilerin yazı dili olarak standart Almanca kullanmaları ve günlük hayatlarında İsviçre Almancası konuşmaları demektir.

Reto Romanca

Engadin, Münstertal, Mittelbünden ve Surselva'da, Reto Romança standart olarak kullanılan dildir. Ancak Reto Romanca dili tek bir dil değildir olmayıp 5 ayrı lehçeden oluşan bir dil ailesi durumundadır. Bunlar: Sursilvan, Sutsilvan, Surmiran, Puter ve Vallader dilleridir.

İtalyanca

Puschlav, Bergell, Misox ve Calanca adlı dört vadide İtalyanca konuşulur.

ENTEGRASYON

Uyum, dinamik, kişisel ve toplumsal bir prosedür olup karşılıklı olarak sorumluluk ve haklara dayanmaktadır; amacı da bütün vatandaşların ekonomik ve toplumsal hayata katılımını mümkün kılmaktır. Uyum teşviki «destek ve talep» esasına göre uygulanır ve özellikle dil öğrenimini, mesleki ilerlemeyi ve sosyal hayata katılımı desteklemektir.

Uyum Dairesi, kanton ve belediyeler düzeyinde uyum teşvikini yönetir ve koordine eder. Daire, dilsel ve sosyal uyum projelerini teşvik eder ve uyum konusunda bilgi akışını sağlar.

Fachstelle Integration Graubünden (Uyum Merkezi)

☎ 081 257 26 38

www.integration.gr.ch

Graubünden Entegrasyon Bilgilendirme Merkezi

Grabenstrasse 1, Chur'da bulunan Entegrasyon İhtisas Dairesinin mekanlarında, aşağıdaki hizmetleri sunan Entegrasyon Bilgilendirme Merkezi bulunmaktadır:

- Entegrasyonla ilgili konu ve sorularda erişimi kolay bilgilendirme

ve danışmanlık hizmetleri

- Kanton sınırları dahilinde mevcut dil ve entegrasyon programlarına genel bakış
- Seviye tespit sınavı olanağı sunulan kişisel ve bireysel dil danışmanlığı

Informationszentrum Integration Graubünden (Entegrasyon Bilgilendirme Merkezi)

☎ 081 257 36 83

Mesai saatleri ile ilgili bilgileri, www.integration.gr.ch adresinde bulabilirsiniz.

Çok Lisanlı web sitesi www.hallo.gr.ch'de, Graubünden'deki günlük yaşam, iş, okul, sağlık ve mesken gibi önemli gündelik konular hakkında yararlı bilgiler bulabilirsiniz.

www.hallo.gr.ch

İLETİŞİM

Lisan, başarılı uyumun anahtarıdır!

Yeni ikamet yerinizde aktif ve herkesle aynı haklara sahip bir birey olarak ekonomik, kültürel ve sosyal yaşama katılmak mı istiyorsunuz? Yerel Lisanı iyi bir şekilde hakim olmanız size bunun kapılarını açacaktır. Bir Lisan kursuna gidin ve Lisan öğrenme uygulamalarını kullanarak günlük yaşamda iyi iletişim kurabilmenizi sağlayın.

Kantondaki Lisan okullarının bir listesini ,Yararlı adresler ve bağlantılar' bölümünde bulabilirsiniz. www.integration.gr.ch adresindeki internet sitesinde ise, mevcut Lisan kursları hakkında genel bilgiler derlenmiştir. Lisan edinimi veya kişisel Lisan danışmanlığı hakkında ek bilgi için Entegrasyon Bilgi Merkezi ile irtibata geçebilirsiniz.

Informationszentrum Integration Graubünden (Entegrasyon Bilgilendirme Merkezi)

☎ 081 257 36 83

Mesai saatleri ile ilgili bilgileri, www.integration.gr.ch adresinde bulabilirsiniz.

Tercüme iletişim hizmetleri organizasyonu

Yerel Lisanı öğrenmek önemlidir. Ancak önemli görüşmelerde ve konuşmalara iletişimin sağlıklı bir şekilde sağlanması için, kültürlerarası bir tercümanın dahil edilmesi gerekli ve yardımcı olabilir.

Arge Verdi – Interkulturelles Dolmetschen in der Ostschweiz yaklaşık 60 dilde profesyonel, kültürlerarası tercümanları temin eder. Bu hizmetten yararlanılması ücretlidir.

Arge Verdi – Interkulturelles Dolmetschen in der Ostschweiz (Doğu İsviçre'de kültürlerarası çeviri hizmeti veren bir kuruluş)

☎ 0848 28 33 90

www.arge.ch/verdi

Telefonla tercümanlık hizmeti, yılın 365 günü, günün her saatinde bazı dillerde birkaç dakika içinde olmak üzere, profesyonel tercümanlar temin eder. Bu hizmetten yararlanılması ücretlidir.

Telefonla tercüme hizmeti

☎ 0842 442 442

www.0842-442-442.ch

MESLEK

Başkalarının tatil yaptığı yerde çalışmak!

Uluslararası özelliklere sahip olmak, Graubünden’de bir gelenektir. En önemli ekonomik dal olarak turizm başta olmak üzere, sağlık hizmetleri, küçük ve orta ölçekli şirketler, ülke bünyesinde ve uluslararası faaliyet gösteren şirketler ve de kantonsal kamu idaresi tarafından değişik dallarda birçok cazip Meslek imkanı sunulmaktadır.

Mesleki uyum

Çalışmak, geçim temelini garanti altına alır ve topluma uyumu destekler. Meslek hayatına atılmanın ön şartı, bir oturma izni ve yerel dile iyi bir şekilde hakim olmaktır. Aşağıdaki internet sitelerinden, oturma izni ve çalışma konusunda daha fazla bilgi alabilirsiniz.

www.kiga.gr.ch
www.afm.gr.ch
www.sem.admin.ch
www.swissuni.ch
www.berufsberatung.ch
www.migraweb.ch

Gelir ve sosyal kesintiler

Gelirinizden zorunlu olarak emeklilik ve dulluk sigortası (AHV – 1. kolon), malullük sigortası (IV), işsizlik sigortası (ALV) ve kaza sigortası (UV) için primler kesilir. Yıllık aşağı yukarı 20.000,- Fr’lık bir kazançtan itibaren, işsizlik parasına ilaveten mesleki tedbir adında ek primler kesilir (2. kolon). Kesilen zorunlu sosyal sigorta primleri kazancın aşağı yukarı % 15’ini oluşturur.

İş arama

İş ilanlarını bölgesel Meslek Bulma Merkezleri’nde bulabilirsiniz. Bunlar aynı zamanda günlük gazeteler, bölgesel ve yerel gazeteler ve Personel kiralama şirketlerden bulunabilirsiniz ve internetten bulunabilir. Örneğin

www.arbeit.swiss
www.suedostschweizjobs.ch
www.jobs.ch

İşsiz kaldım - şimdi ne olacak?

İsviçre’de ikamet eden ve işçi olarak çalışan bir kişinin işsizlik olması söz konusu olduğu durumda – gerekli şartları yerine getiriyorsa – işsizlik parası alma hakkı bulunmaktadır.

En önemli şart geçerli bir oturum izni olması ve iş yerini kaybetmeden önceki 2 sene içinde 12 ay çalışmış olmasıdır.

İşsizlik konusundaki sorularınızı İşsizlik Sigortasına ve Bölgesel İş Bulma Merkezleri'ne (RAV) yönetebilirsiniz.

İşyerinizi kaybetmeniz durumunda veya işyerinizi kaybedeceğiniz belli olduğunda şunlara dikkat etmelisiniz:

- Eger iş aramaya başlamadıysanız, hemen yeni bir işyeri aramaya başlayınız. Bu çabalarınızı işsizlik parası başvurusu esnasında belgelemek zorundasınız.
- Gerekli notlarla başvuru ve retlerin fotokopilerini saklayınız.
- En kısa süre içinde ikamet ettiğiniz belediyenin İş Kurumu'na başvurunuz.

Daha fazla bilgileri

www.kiga.gr.ch veya
www.arbeit.swiss

sayfaların internet sitelerinden bulabilirsiniz.

Kaçak çalışma

Sadece ara sıra örneğin temizlik, çocuk bakımı, ev ve bahçe işi yapan kişiler de birer işçi sayılmakta olup, yabancılar dairesi tarafından verilen bir çalışma iznine sahip olmak zorundadır, ayrıca işveren veya kendileri tarafından sosyal sigortalara kayıt edilmeleri gerekmektedir. Eğer bu kayıt yapılmazsa, bu iş yasadışı veya kaçak çalışma sayılacak, kişi işsiz kalması, kazaya uğraması veya engelli olması durumunda sigortalı sayılmayacaktır.

Staatssekretariat für Wirtschaft SECO
(Ekonomi Müsteşarlığı)

☎ 058 462 56 56

www.keine-schwarzarbeit.ch

Meslek eğitimi ve ileriye yönelik meslek eğitim

Bölgesel Meslek Bilgilendirme Merkezlerinde (BIZ) meslek ve ileriye yönelik eğitim konularında birçok bilgi bulunmaktadır. Uzman görevliler, bilgi ve kısa görüşmelerle size yardımcı olacaktır. Bu merkeze danışmak ücrete tabi olmamakla birlikte, mesai saatleri içinde her zaman mümkündür. Kişisel kariyer danışmanlığı ücrete tabi olup önceden randevu alınmasını gerektirir.

Meslek, yükseköğrenim ve kariyer danışmanlığı ve de Bölgesel Danışmanlık ve Enformasyon Merkezleri (BIZ) hakkında ayrıntılı bilgileri bulabileceğiniz yer

Amt für Berufsbildung Graubünden (Meslek Eğitim Dairesi)

☎ 081 257 27 68

www.berufsbildung.gr.ch

Yabancı diplomaların tanınması

Yabancı diplomaların tanınması hakkında herhangi bir sorunuz varsa, Eğitim Arastırma ve İnovasyondan(yeniliklerden sorumlu Devlet İrtibat Sekreterliği merkezi ile iletişime geçebilirsiniz.

Staatssekretariat für Bildung, Forschung und Innovation SBFI (Eğitim, Araştırma ve İnovasyon Müsteşarlığı)

☎ 058 462 28 26

www.sbf.admin.ch

Uzun yıllar boyunca edinilmiş bir meslek tecrübesine sahipseniz, bunu belli şartları yerine getirdiğiniz takdirde tanıttırabilir ve karşılığında İsviçre’de kabul edilen bir meslek diplomasını alabilirsiniz.

Amt für Berufsbildung Graubünden (Meslek Eğitim Dairesi)

☎ 081 257 27 68

www.berufsbildung.gr.ch

Yüksekokul diplomaların tanınması için

Rektorenkonferenz der Schweizerischen Hochschulen swissuniversities (İsviçre Üniversite Başkanları Konferansı)

☎ 031 335 07 40

www.swissuniversities.ch

OTURUM İZNI VE AİLE BİRLEŞİMİ

AB/EFTA ülkeleri vatandaşları, oturma iznine ülkeye girişten önce veya sonra başvurabilirler. Diğer ülkelerin vatandaşlarına (AB/EFTA üyesi olmayan ülkelerin vatandaşlarına) oturma izinleri ancak özel durumlarda verilir. Yani eğer başvuru yapan kişi kalıfıyeli bir eleman olması ya da özel sebeplerden dolayı oturma izninin verilmesi gerekli olması gibi hallerde.

AB/EFTA üye ülkeleri vatandaşları, genelde oturma izni türü dikkate alınmadan, aile birleşimi kapsamında ailelerini İsviçre'ye getirebilirler. Aile bireyleri olarak anne, baba ve çocukları sayılmaktadır. Aufenthaltsbewilligung olarak adlandırılan oturma iznine sahip olan üçüncü ülke vatandaşları, yasal uygulamalar kapsamında Göç ve Medeni Hukuk Dairesi'ne aile birleşimi başvurusu yapabilirler (eş ve çocukları için). Aile birleşimi başvurusunun 5 yıl içinde ve 12 yaşından büyük çocuklar için 1 sene içinde yapılması gerekmektedir.

Graubünden Göçmenlik ve Medeni Hukuk Dairesinde (Amt für Migration und Zivilrecht Graubünden) ve internet sitesinde oturma izni ve aile birleşimi konularında önemli bilgileri Almanca ve İtalyanca dillerinde bulabilirsiniz.

Amt für Migration und Zivilrecht Graubünden AFM (Göçmenlik ve Medeni Hukuk Dairesi)

☎ 081 257 30 01

www.afm.gr.ch

EVLİLİK VE AİLE

Evlilik

Evlenmek için, İsviçre’de 18 yaşında olmak gereklidir. Sadece nüfus dairelerinde kıyılan nikahlar tanınmaktadır. İkamet ettiğiniz belediyede bulunan nüfus dairesine başvurup yerine getirilmesi gereken şartları öğrenebilir ve doldurulması gereken formları temin edebilirsiniz.

İki uluslu çiftler ve aileler

İsviçre’deki kuruluan üç evlilikten biri iki uluslu bir evliliğdir. www.binationnal.ch adresindeki internet sitesinde iki uluslu çiftlerin ve ailelerin karşı karşıya kaldığı soruların cevaplarını bulmanız mümkündür.

www.binationnal.ch

Kayıtlı eşcinsel beraberlik

Eşcinsel çiftler, beraberliklerini resmi olarak kayıt ettirebilirler. İkamet ettiğiniz belediyedeki nüfus dairesinden bu kayıt için yerine getirilmesi gereken şartları öğrenebilirsiniz.

Zorunlu evlilik

İsviçre’de herkesin kendi eşini kendisi seçme hakkı vardır. Bundan dolayı kişinin aile bireyleri veya başka kişilerin eş seçiminde baskı

uygulayarak onu zorla evlendirme hakları yoktur.

Fachstelle Zwangsheirat (Zorunlu evlilik Danışmanlık Merkezi)

☎ 0800 800 007 (Ücretsiz yardım hattı)

www.zwangsheirat.ch

Doğum

Her doğumun, ikamet ettiğiniz belediyenin nüfus dairesine bildirilmesi gerekmektedir. Çocuk hastanede doğarsa, doğum hastane tarafından doğrudan nüfus dairesine bildirilir. Çocuğun evde doğması durumunda, çocuğun doğumunu yaptıran ebe, doğumu nüfus dairesine bildirmekle yükümlüdür.

Doğum izni ve ödeneği

Annelik parası, doğum yaptıkları tarihte sigortalı işçi olan bayanlar için geçerlidir. Anne ayrıca çocuğun doğumundan önceki 9 aylık dönemde sigortalı olmuş olmalı ve bu süre içinde en az 5 ay çalışmış olmalıdır. Bu hak çocuğun doğumuyla başlar ve en fazla 14 hafta sürer. Bu süre içinde maaşın %80'i, ancak günde en fazla 196,- CHF ödenmeye devam edecektir.

Sozialversicherungsanstalt des Kantons Graubünden SVA (Sosyal Sigortalar Dairesi)

☎ 081 257 41 11
www.sva.gr.ch

Sozialversicherungsanstalt des Kantons Graubünden SVA (Sosyal Sigortalar Dairesi)

☎ 081 257 41 11
www.sva.gr.ch

Aile yardımı

Çalışanların aile destek parası destek hakkı bulunmaktadır. 16 yaşını doldurmamış çocuklar için aylık ek destek 220,- CHF tutarındadır. Meslek eğitimine devam eden ve 25 yaşını doldurmamış gençler için aylık 270,- CHF tutarında meslek eğitim desteği verilir. Maddi yardımı, genellikle işveren tarafından doğrudan maaşla beraber ödenir. Bazı koşullar altında çalışmayan ebeveynler de çocuk destek parası alabilirler.

ÇOCUKLAR

Çok lisanlı olarak büyümek

Bir çocuk doğumundan itibaren iki veya daha fazla lisan öğrenebilir. «Benimle konuş ve beni dinle!» başlıklı ebeveyn rehberinde çok lisanlı gelişimde çocuğunuzu nasıl destekleyebileceğinize dair faydalı bilgiler bulabilirsiniz. Brosür 14 dilde Ücretsiz olarak temin edilir.

**Fachstelle Integration Graubünden
(Uyum Merkezi)**

☎ 081 257 26 38

www.integration.gr.ch

Graubünden kontonunun Ebeveyn danışmanlığı

Bebeklerin ve küçük çocukların ebeveynleri Ebeveyn Danışma Servisiyle irtibata geçebilir. Orada beslenme, bakım, yetiştirme ve eğitim ile ilgili sorularla ilgili destek alabileceksiniz. Çocuğunuz sık sık ağlarsa veya huzursuz ise yardım alabilirsiniz. Bunun için bir Danışma Merkezine uğrayabilirsiniz. Ebeveyn Danışmanları istek üzerine sizi ayrıca evinizde ziyaret edebilir veya size telefonla veya internet üzerinden bilgi verebilir.

Bölgenizdeki danışmanlık hizmetleri hakkında oturduğunuz yer-

deki belediyeden bilgi alabilirsiniz.

Ailelere ve Ebeveynlere yönelik Akıllı Telefon Uygulamaları

Çeşitli alanlarda ebeveynleri günlük aile yaşamlarında destekleyen birçok pratik uygulama vardır. Bazıları çok lisanlı ve ücretsizdir.

Parentu – 0 ila 16 yaş arası çocukların ebeveynleri için faydalı bilgiler

Kleine Weltentdecker (Küçük Dünya Kaşifleri) – Küçük çocukların ebeveynleri için faydalı bilgiler

Erste Hilfe (SRK) – Acil durumlar için İlk Yardım

Kitap ve Oyun Kütüphanesi

Kantonumuzda değişik noktalarda kütüphaneler ve oyuncakhaneler bulunmaktadır. Kitapları ve oyuncakları bu mekanlardan belli bir meblağ karşılığı ödünç alabilirsiniz. Konuyla ilgili bilgileri ikamet ettiğiniz yerin İkamet ettiğiniz belediyede edinebilirsiniz.

Chur'daki şehir kütüphanesi çok çeşitli yabancı dilli materyal sunmaktadır. Kütüphane, akşamları ve hafta sonları da açıktır.

Bakıcı hizmetleri (ücrete tabi hizmetler)

Kreş grupları

Hafta bir – iki defa, üç yaşını tamamlamış olan çocuklar anaokuluna başlayana kadar kreş gruplarında bir araya gelir. Bu kreş grupları, çocuğun güvenilir ve göze kestirilebilen bir ortamda aile dışı ilk tecrübelerini toplayabileceği bir yerdir. Bu konuda bilgileri belediyenizden alabilirsiniz.

Kreş ve Günlük Bakım Evleri

Anaokulları, çocuklar okula çağına gelinceye kadar gündüzleri bakım hizmetleri sunar. Anaokulları konusunda bilgileri belediyenizden ve aşağıdaki adresten alabilirsiniz

famur – für Familien in Graubünden (aileler için)

☎ 081 300 11 40
www.famur.ch

Çocuklara, dadılık yapan aileler tarafından baktırılabilir. Bu aileler – okul çağındaki çocuklara da dahil olmak üzere – her yaştaki çocuğa kendi evlerinde bakarlar. Bakım saatleri (öğle yemeği, ödev yardımı,

yarım gün, tam gün veya hafta sonu bakımı) konuları ailelerle görüşülüp anlaşılır.

Okul dışı hizmetler

Okul sonrası anaokulu bakımı, öğle yemeği veya tatil pasosu konularında sorularınızı okulunuzun müdürlüğüne veya da ilgili kanton dairesine yönetebilirsiniz..

Amt für Volksschule und Sport Graubünden (Halk Okulu ve Spor Dairesi)

☎ 081 257 27 36
www.av.s.gr.ch

Ebeveynler için Acil Durum çağrı Hattı Graubünden

Çocuk yetiştirmek ebeveynler için genellikle büyük bir görevdir. Ebeveyn Acil Durum Çağrı Hattı, ailede yetiştirme sorunları, anlaşmazlıklar veya krizlerin bulunması durumunda 24 saat telefon veya e-posta yoluyla ücretsiz danışmanlık ve destek hizmeti sunar.

Elternnotruf Graubünden

☎ 0848 35 45 55 (Sabit hat tarifiyesi)
www.elternnotruf.ch

OKUL VE MESLEK EĞİTİMİ

İsviçre’de her kantonun kendine mahsus bir okul sistemi vardır. Graubünden kantonunda okullar 7 ile 16 yaşları arasında zorunlu olup ücretsizdir..

Anaokulu

Çocuklar beş yaşından itibaren anaokuluna başlarlar. Anaokulu süresi iki yıldır.

Zorunlu eğitim

Zorunlu eğitim çocuğun 7 yaşını tamamladığı yıl başlar ve 9 yıl sürer.

Graubünden kantonunda okul sistemi

Anaokulu		2 yıl
İlkokul	İlkokul	6 yıl
Ortaöğretim I	Ortaöğretim okulu, Ortaokul	3 yıl
Ortaöğretim II	Gönüllü 10. sınıf Lise, Meslek Lisesi, Meslek Eğitimi / Şirket içi Meslek Eğitimi, Meslek Bakalorya Okulu	2 – 5 yıl
Yüksek Tahsil	Yüksek Meslek Okulu Yüksekokul Üniversite, Teknik Üniversite (ETH)	3 – 6 yıl

Okul konusunda bütün sorularınız için okullara veya aşağıdaki adrese başvurunuz

Amt für Volksschule und Sport Graubünden AVS (Halk Okulu ve Spor Dairesi)

☎ 081 257 27 36

www.av.s.gr.ch

BWS

SCHRITT TEMPO

SCHRITT

Ebeveynlerin sorumluluğu

Ebeveynler, çocukların terbiyesi ve eğitiminden sorumludur. Ebeveynler aynı zamanda çocukların okula kaydedilmesinden sorumludurlar ve çocukların okula gitmelerini ve ders planıyla okul kurallarına uymalarını kontrol etmek zorundadırlar. Aynı şekilde çocukların derslerini yapmasını temin etmeleri ve uygun koşulları sağlamaları gereklidir. Ebeveynler ve okullar arasındaki işbirliği İsviçre’de merkezi önem taşımaktadır. Ebeveynler, düzenli olarak aile görüşmeleri ve aile toplantılarına davet edilir. Bu görüşmelere katılım ebeveynler ve çocuklar için büyük bir önem taşımaktadır çünkü burada okul problemleri veya müteakip meslek seçimi için en iyi çözümler bulunabilir.

Gençler için ücretsiz Meslek danışmanlığı

Meslek, üniversite eğitimi ve kariyer danışmanları, gençleri meslek ve üniversite eğitimi tercihi konularında bilgilendirmektedir. Danışmanlar, görüşmeler, bilgiler ve testlerle, karar verilmesinde destekte bulunmaktadırlar. Kantonsal

danışma merkezlerini Chur, Davos, Ilanz, Poschiavo, Roveredo, Samedan, Scuol ve Thusis’de bulabilirsiniz.

Amt für Berufsbildung Graubünden (Meslek Eğitim Dairesi)

☎ 081 257 27 68

www.berufsbildung.gr.ch

İlerletici ve meslek eğitim okulları

Zorunlu okul süresinden sonra öğrenciler ilerletici bir genel eğitim veren okulla mesleki eğitim arasında tercihte bulunurlar.

Okul Sonrası Arayı Kapatma Programları

Zorunlu eğitimi tamamladıktan sonra meslek eğitim imkanı bulamayan gençler bir Arayı Kapatma Programına katılabilirler. Bu program, öğrenme boşluklarını doldurmaya ve mesleki bir perspektif geliştirmeye yardımcı olur. Söz konusu programlar hakkında çocuğunuzun öğretmeninden veya kariyer danışmanlığına başvurarak zamanında bilgi alın.

Geç göç eden gençler

Eğitim, ekonomik ve sosyal yaşama katılma fırsatlarını kesin olarak

belirleyen başlıca unsurdur. Bu nedenle, kendi ülkelerinde zorunlu eğitimini daha önce tamamlamış olan ve aile birleşimi olarak İsviçre'ye yerleşen yabancı lisanlı gençlerinin mesleki eğitim sistemine girebilmeleri önemlidir.

Yabancı dilli gençlerinin ihtiyaçlarına göre özel olarak hazırlanmış eğitim programları, arayı kapatma programına veya çıraklık eğitimine giriş yolunda destek sunar. Eğitim fırsatlarını hakkında bilgi ve aşağıdaki adresden edin edebilirsiniz

Informationszentrum Integration Graubünden (Entegrasyon Bilgilendirme Merkezi)

☎ 081 257 36 83

www.integration.gr.ch

Liseler, ticari ve teknik okullar (genel eğitim veren okullar)

Bu okullar konusunda daha geniş bilgileri aşağıda belirtilen sitelerden alabilirsiniz

www.bks-campus.ch

www.ahb.gr.ch

Meslek eğitimi

Eğer genç erkek ve bayanlar okuldan sonra tercihlerini örneğin marangozculuk, elektrikçilik veya terzilik mesleğinden yana kulanmak isterlerse, bunun için bir meslek eğitimi yapabilirler. Yapılan bir meslek eğitim kontratı esas alınarak, eğitim görenler şirket tarafından işe alınır ve maaşları işveren tarafından karşılanır. Bu öğrenci çıraklar haftada bir – iki defa meslek okulunu ziyaret ederler ve diğer günlerde şirket bünyesinde pratik bilgiler kazanacaklar. Bir meslek eğitimi iki ila dört sene sürer ve federal meslek eğitim veya yeterlilik belgesi belgesi ile bitirilir. Her iki diploma tüm İsviçre'de geçerlidir.

Meslek Lisesi Diploması

Meslek Lisesi Diploması (Berufsmaturität), temel mesleki eğitimi genişletilmiş bir genel eğitim ile tamamlanır. Bu diploma ile uygulamalı bilimler üniversitelerine (Fachhochschule, FH) giriş hakkı elde edilir. Ek bir sınavla üniversitede okumak da mümkündür.

Üçüncül sektörde eğitim ve ileri eğitim

Graubünden kantonunda birçok yüksekokul, üniversite ve araştırma enstitüsü mevcuttur.

Amt für Höhere Bildung Graubünden (Yüksek Eğitim Dairesi)

☎ 081 257 61 65

www.ahb.gr.ch

Psikolojik okul hizmeti

Anaokulu ve ilk ve ortaöğretim okullarına devam eden çocukların okul öğreniminde, gelişiminde, davranış ya da duygusal durumlarında sorunlar ortaya çıkarsa, psikolojik okul danışmanlığı hizmetinden yararlanılabilir. Bu hizmet, ebeveynler, çocuklar ve gençlerin yanında pedagojik uzman ve öğretmenlere de sunulmaktadır.

Amt für Volksschule und Sport Graubünden AVS (Halk Okulu ve Spor Dairesi)

☎ 081 257 27 41

www.avs.gr.ch

Graubünden çocuk ve gençlik psikiyatrisi

Çocuğunuzun psikolojik bir problemi veya kendisi, ailesi veya arkadaşlarıyla sosyal ilişkilerinde zorluklar yaşaması ya da yasalarla karşı gelmesi durumunda Kinder- und Jugendpsychiatrie Graubünden'e (kjp) başvurabilirsiniz.

Kinder- und Jugendpsychiatrie Graubünden kjp (Çocuk ve Gençlik Psikiyatrisi)

☎ 058 225 19 19

www.kjp-gr.ch

Çocuklara karşı şiddet

Bir çocuk şiddete maruz kalma belirtileri gösteriyorsa, profesyonel danışmanlık ve destek hizmeti için Mağdur yardımı Graubünden adli danışmanlık merkezi ile iletişime geçebilirsiniz.

Beratungsstelle Opferhilfe Graubünden (Mağdurlara Destek ve Danışma Merkezi)

☎ 081 257 31 50

www.soa.gr.ch

İKAMET

Konut ihaleleri

Ev ilanlarını, bölgesel gazetenizde, günlük gazetelerde ve internette bulabilirsiniz. Ayrıca zaman zaman uygun ev ilanlarını Migros ve Coop gibi süpermarketlerde ilan tabelalarında da bulabilirsiniz.

www.immoscout.ch
www.homegate.ch
www.comparis.ch
www.newhome.ch
www.suedostschweiz.ch

Bir evle ilgileniyorsanız, genelde bir başvuru formu doldurmanız gerekecek ve ev sahibi veya bina yöneticisine oturma izniniz ve maddi durumunuza belgeleyen doküman sunmanız gerekecektir.

Önemli bilgiler:

- Ev ilanlarına başvuruda bulunulur, ev sahibi kiracısını kendisi seçer.
- Kontrat şartlarını ve de özellikle fesih sürelerine dikkat edin.
- Kiralık apartman binalarında müşterek yaşamı kolaylaştırmak için bina yönetmelikleri bulunmaktadır (örneğin istirahat ve çamaşır makinesi kullanım saatleri ve şartları).

- Her binanın kapıcısı olmakla beraber, bu kişilerin görevi bina yönetmeliklerine uyulmasını ve bina içi ve çevresinin temiz ve düzgün tutulmasına dikkat etmektir.
- Her hane radyo ve televizyon hizmetleri için bir vergi ödemek zorundadır. Bu verginin faturası, otomatik olarak İsviçre Radyo Ve Televizyon Ücreti Tahsilat Acentesi tarafından posta yoluyla ödemeniz için size gönderilecektir (Serafe).

Serafe AG

☎ 058 201 31 67
www.serafe.ch

Daha fazla bilgiyi ve «İkamet» konulu bir broşürü – 17 ayrı dilde – aşağıdaki adresten temin edebilirsiniz.

Bundesamt für Wohnungswesen BWO (Federal Konut Dairesi)

☎ 058 480 91 11
www.bwo.admin.ch

Kiracılık hukuku danışma merkezi

Graubünden Kiracılar Birliği'nden ev kiralamak konusunda birçok bilgiyi alabilirsiniz. Bu hizmet üye olmayanlar için ücretlidir.

Mieterverband Graubünden (Kiracılar Birliği)

☎ 081 253 60 62

www.mieterverband.ch

Herhangi bir sorun yaşamanız durumunda belediyeniz bünyesinde hizmet veren uzlaştırma birimine başvurabilirsiniz.

SAĞLIK

«Sağlık» konusunda ayrıntılı bilgi www.bischfit.ch ve www.migesplus.ch adlı internet portallarında bulabilirsiniz. Farklı dillerde sunulan «Sağlık Rehberi» özellikle tavsiye edilir.

www.bischfit.ch
www.migesplus.ch

Doktor adresleri

Bölgenizde hizmet veren doktorların adreslerini her telefon rehberinde bulabilirsiniz.

Hastalık veya kaza

İsviçre’de, genelde herkesin ilk başvurabileceği bir aile doktoru bulunmaktadır. Telefonla aile doktorunuza ulaşamamanız durumunda, telesekreterde başvurabileceğiniz başka bir doktorun telefon numarası verilecektir. Yakınıınızda bulunan bir hastanenin acil servis bölümüne de her zaman bilgi almak için başvurabilirsiniz.

Acil durumlarda lütfen buraya başvurunuz

Acil numara

☎ 144

Acil durumda ne yapmalı?

bkz. bölüm 21, sayfa 64

Hastane

Daha kapsamlı muayene, tedavi veya ameliyat gerektiren sağlık sorunlarınız varsa, aile doktorunuz sizi bir uzman hekime veya hastaneye sevk edecektir. Hangi hastanelerde tedavi olabileceğinizi sağlık sigortanızdan öğrenebilirsiniz.

Evde danışmalık ve bakım

Hastalık veya bir kaza yüzünden ev işlerinizde yardıma ihtiyacınız varsa, belediyenizde hizmet veren Spitex (yardım ve bakım) kurumuna başvurabilirsiniz.

Spitex Graubünden

☎ 081 252 77 22
www.spitexgr.ch

Yaşlı Kişiler

Pro Senectute tarafından yaşlı ilerlemiş insanlara danışmanlık ve destek hizmetleri sunulur, ayrıca gerektiğinde evde bakım hizmeti de sağlanır.

Pro Senectute Graubünden

☎ 081 252 75 83

www.gr.prosenectute.ch

Engelli Kişiler

Fizik veya psikolojik engeli olan insanlar ve bu kişilerin yakınları ve sosyal ilişki içinde buldukları kişilere, Graubünden Sosyal Sigortalar Kurumu, Pro Infirmis çocuklar için çocuk olması durumunda – rehabilitasyon odaklı erken eğitim bölümünden destek ve danışmanlık hizmetlerinden yararlanılabilir.

Sozialversicherungsanstalt des Kantons Graubünden (Sosyal Sigortalar Dairesi)

☎ 081 257 41 11

www.sva.gr.ch

Pro Infirmis Graubünden

☎ 058 775 17 17

www.proinfirmis.ch

Stiftung Heilpädagogischer Dienst Graubünden (Rehabilitasyon Hizmetleri Vakfı)

☎ 081 257 02 80

www.hp-d-gr.ch

Ruh sağlığı sorunları olan kişiler

Graubünden Psikiyatrik Hizmetleri (Psychiatrische Dienste Graubünden) tarafından hastanede yatılı, yarım gün yatılı tedavi ve ayakta tedaviye ek olarak psikolojik hasta olan yetişkinlere hizmet verilir.

Psychiatrische Dienste Graubünden PDGR (Psikiyatrik Hizmetleri)

☎ 058 225 25 25

www.pdgr.ch

Çocuk ve gençler için psikiyatri hizmetleri Kinder- und Jugendpsychiatrie Graubünden (kjp) tarafından sunulmaktadır.

Kinder- und Jugendpsychiatrie Graubünden kjp (Çocuk ve Gençlik Psikiyatrisi)

☎ 058 225 19 19

www.kjp-gr.ch

SIGORTALAR

İsviçre’de birçok sigorta sözleşmesi yapabilirsiniz. Bunların arasında zorunlu sigortalar olmakla beraber, gönüllü stek üzerine ek yada tamamlayıcı sigorta sözleşme yapabilirsiniz.

Zorunlu sigortalar

Doğrudan maaşınızdan kesilen sosyal sigorta primlerinin dışında, İsviçre’de ikamet edenlerin aşağıdaki sigortaları da yaptırması zorunludur:

- Temel sağlık sigortası
- Kaza sigortası
- Araç sahibi olması durumunda: araç sigortası, motosiklet sigortası
- Gayrimenkul sahibi olması durumunda: gayrimenkul sigortası

Temel sağlık sigortası

İsviçre’de ikamet eden herkesin, ikamet kaydından sonra 3 ay içinde bir sağlık kurumu bünyesinde sigortalanması gereklidir. Bu, aile birleşimi ile ülkeye gelen insanlar için de gereklidir, yeni doğan bebekler doğumdan üç ay sonra otomatik olarak annenin sigortası üzerinden sigortalanacaktır. Sağlık sigortaları yasal olarak herkesi temel sigorta tarifesine kabul etmek

zorundadır. Bu temel sigorta, sizi tedavi eden doktor ve Graubünden kantonu devlet hastanelerinin masraflarını karşılar. Ayrıca katkı payı uygulaması vardır, bu da masrafların bir kısmının hasta tarafından ödenmesi gerektiği anlamına gelir. Bu katkı payının meblağını sigortanızla kendiniz belirleyebilirsiniz, bu meblağ sağlık sigortanızın aylık prim tutarına yansiyacaktır.

Diş tedavileri sağlık sigortası tarafından üstlenmez!

Değişik sağlık sigortası primleri hakkında bilgiler aşağıdaki adresten alabilirsiniz

www.priminfo.ch
www.comparis.ch

Temel sağlık sigortası prim indirimi

Maddi sıkıntı yaşayan kişilere federal hükümet veya kanton hükümeti tarafından zorunlu sigorta primleri için maddi destek yapılır. Bu maddi yardım «bireysel prim indirimi» olarak

**Sozialversicherungsanstalt Graubünden
(Sosyal Sigortalar Dairesi)**

☎ 081 257 41 11

www.sva.gr.ch

Kaza sigortası

Haftada en ay sekiz saat çalışan yetişkinler, işveren tarafından iş kazalarına karşı sigortalanır. Haftada ortalama sekiz saatten daha az çalışan, çalışmayan veya serbest meslek sahibi insanların sağlık sigortası bünyesinde sigorta yaptırılmaları gerekir.

Gönüllü sigortalar

- Ek sağlık sigortası
- Mali mesuliyet sigortası (başkalarına karşı verilen zararlar için, sık olarak ev yöneticileri veya ev sahipleri tarafından kiracılardan talep edilir)
- Ev eşyası sigortası
- Gelir kaybı sigortası
- Hukuksal koruma sigortası
- Ve daha birçok değişik sigorta

Genelde tüm sigortalarda katkı payı uygulaması söz konusudur, yani zararın bir kısmının sigortalı tarafından karşılanması gerekmektedir.

Bu sigortalar, birçok İsviçre

sigorta şirketi tarafından sunulmaktadır.

www.comparis.ch adresindeki bağımsız internet sitesi çevrimiçi ortamda ve çeşitli dillerde bilgi, karşılaştırma olanağı ve sigortalara başvuru imkanı sunar.

www.comparis.ch

Ülkenizde sözleşmeli olduğunuz sigortaların bazı durumlarda İsviçre’de de geçerli olmaları söz konusu olabilir.

VERGILER

İsviçre’de bireyler gelir ve varlık vergisi öderler. Bu vergilerle Federal devlet, kantonlar ve belediyeler tarafından sunulan hizmetler tarafından karşılanır.

İkamet iznine sahip kişiler (C izni)

Ödenmesi gereken vergilerin hesaplanması için İsviçrelilerin ve ikamet iznine sahip olan yabancı kişilerin senede bir defa vergi beyannamesi sunmaları gereklidir. Vergi beyannamesinin ikamet edilen belediyenin vergi dairesine verilmesi gereklidir.

Diğer oturma izinlerine sahip kişiler

İkamet iznine sahip olmayan diğer yabancıların vergisi doğrudan maaşlarından kesilir (stopaj vergisi). Bu özellikle şu kişiler için geçerlidir

- Yıllık vize sahipleri
- Haftalık vize sahipleri
- Kısa müddet vize sahipleri
- Çalışma amaçlı günübirlik gelenler
- Geçici olarak ülkeye kabul edilenler
- İltica başvurusunda bulunanlar

Steuerverwaltung des Kantons Graubünden (Vergi Dairesi)

☎ 081 257 21 21

www.stv.gr.ch

SOYSAL DANIŞMANLIK VE SOSYAL YARDIM

Graubünden Sosyal Dairesi, kişisel ve ailevi danışmanlık ve maddi sosyal yardım konusunda geniş bir görev kapsamı bulunmaktadır.

Kişisel sosyal danışmanlık

Kişisel danışmanlıktan bölgenizdeki Sosyal Hizmetler birimi görevlileri sorumludur. Bölgesel sosyal hizmet birimlerinin yanı sıra çocukların korunmasıyla beraber mağdur ve bağımlılar için özel servis birimleri bulunmaktadır. Bölgesel ve özel hizmet birimlerinin listesini «yararlı adresler ve bağlantılar» bölümünde bulabilirsiniz.

Maddi sosyal yardım

Esas olarak herkes kendi geçim güvencesini sağlamak zorundadır. Ancak, geçici veya sürekli olarak maddi bakımdan zor durumda bulunan insanların, kendi çabalarına rağmen bu zorluktan kurtulamamaları durumunda, sosyal yardım almaya hakları bulunmaktadır. Bunun şartı, kişinin Graubünden eyaletinde ikamet ediyor olmasıdır.

Sosyal yardım hakkı ancak, başvuranın örneğin malullük emekliliği gibi başka resmi hakları

veya aile ya da başka bir bireyin geçimini sağlayamaması durumunda doğar. Sosyal yardımlar her birey için kişiye özgün olarak hesaplanır ve başvuranın kişisel durumu, geçim giderleri ve kazanç durumu ve de yardım süresine göz önünde tutulur.

Hesaplamalar kanton yasaları ve belediyelerin tavsiyeleri dışında ayrıca İsviçre Sosyal Yardım Konferansı yönergesine dayanarak yapılır. Graubünden kantonunda verilecek sosyal yardım konusundaki karar yetkisi belediyelerdedir.

Kantonales Sozialamt Graubünden (Sosyal Dairesi)

☎ 081 257 26 54

www.soa.gr.ch

GÜNLÜK SOSYAL YAŞAM

Semt hayatı/Köy hayatı

Şehirlerde mahallelerde veya köylerde sık sık ziyaretçi veya katılımcı olarak eşlik edebileceğiniz semt ya da köy şenlikleriyle karşılaşabilirsiniz. En iyisi iş arkadaşlarınız, tanıdıklarınız, akrabalarınız, arkadaşlarınız ve komşularınızdan bu şenlikler hakkında bilgi almanızdır. Ayrıca semt ve köylerde oyun parkları, belediyelerin etkinlik merkezleri ve yüzme havuzları gibi başka insanlarla karşılaşma olanaklarının bulunduğu mekanları mevcuttur.

Dernek ve kulüpler

Her belediyede bayanlar, erkekler, çocuklar, gençler ve yaşlılara yönelik birçok dernek ve değişik imkanlar bulunmaktadır.

Dernekler günlük hayatta önemli bir rol oynarlar ve burada yaşayan insanların arasındaki iletişimi destekler. Bundan dolayı birçok futbol, satranç, müzik, kültür, politik, bayanlara yönelik dernekler vs. bulunmaktadır. Ayrıca birçok belediyede anne-çocuk-jimnastiği (MuKi-Turnen), yaşlılar jimnastiği, korolar, kadın ve erkek jimnastiği programları sunulmaktadır. Bu

derneklerin aktivitelerinden, ilgilenen herkes faydalanabilir ve dernek ve kulüp organizasyonları her zaman yeni üyelere açıktır. İkamet ettiğiniz belediyeden değişik imkanlar ve iletişim verileri hakkında bilgiler alabilirsiniz.

Yabancılar dernekleri

Kantonda birçok yabancılar derneği bulunmaktadır. Bu dernekleri içeren bir listeyi aşağıda bulabilirsiniz

www.integration.gr.ch

Müzeler, tiyatrolar ve sinemalar

Bazı yerleşim birimlerinde küçük-büyük müzeler, tiyatrolar ve sinemalar bulunmaktadır.

Alışveriş

Alışveriş yerlerinin mesai saatleri genelde Pazartesi Cumaya kadar, saat 08:00 – 18:30 arasındadır, Cumartesi ise mesai saatleri, saat 08:00 – 17:00 arası şeklinde olur. Mağaza ve dükkanların çoğu Pazar günleri kapalıdır. Her bölgeye göre değişen mesai saatleri söz konusu olabilir.

Bankalar

Bankalar genelde mağazalardan daha erken kapanır, mesai saatleri genelde saat 17:00 ile 17:30 arasında sona erer. Cumartesileri ve Pazarları çoğu banka kapalıdır.

Tatil günleri

Graubünden kantonunda aşağıda belirtilen günleri resmi tatil olarak geçerlidir. Bu günlerde mağazalar ve dükkanlar kapalı olup, arifelelerinde ise daha erken kapanırlar, genelde saat 17:00'da.

- Yılbaşı (1 Ocak)
- Hz. İsa'nın çarmıha gerildiği gün, Paskalya Pazarı ve Paskalya Pazartesi
- Göğe Çıkış
- Pantkot Pazarı ve Pazartesi
- Ulusal Bayram (1 Ağustos)
- Konfederal Şükran, Tövbe ve Dua günü
- Noel (25 Aralık)
- Stephan günü (26 Aralık)

Diğer bölgelerde geçerli yerel bayram günleri vardır. Konuyla ilgili bir listeyi aşağıdaki sayfada bulabilirsiniz

www.feiertage-schweiz.ch

Geziler ve boş zaman

Gezi ve boş zamanlar konusunda bir çok tavsiyeyi turizm bürolarından veya aşağıda belirtilen sayfadan edinebilirsiniz

www.graubuenden.ch

MOBİLİTE

Toplu taşıma: tren ve otobüs

İsviçre’de yaygın bir tren ve otobüs ağı bulunmaktadır. Hareket saatlerini ve toplu taşıma ağını aşağıdaki sayfada bulabilirsiniz

Rhätische Bahn – RhB (sadece Graubünden’de)
www.rhb.ch

Postauto
www.postauto.ch/graubuenden

Schweizerische Bundesbahnen SBB (İsviçre Federal Demiryolları)
www.sbb.ch

SBB ve RhB toplu taşıma kurumları, hizmetlerinden daha ucuz yararlanmasını sağlayan değişik abonmanları sunmaktadır (örneğin yarı bedel, GA, aylık abonman, seven25-Abo, Genç Kartı, vs.).

Altı yaşına kadar çocuklar, başkasına eşlik ettikleri sürece, ücretsiz seyahat ederler. Daha geniş bilgileri her tren istasyonunda gişelerden veya aşağıdaki adresten alabilirsiniz

www.rhb.ch
www.sbb.ch

İsviçre’de araba sürmek

Ehliyet

İsviçre’de ikamet eden ve yabancı bir ülke ehliyetine sahip olan kişilerin bir yıl içinde ehliyetlerini bir İsviçre ehliyetine değiştirmeleri gereklidir. Şartlar ülkeye göre değişir.

Strassenverkehrsamt des Kantons Graubünden (Trafik Dairesi)

☎ 081 257 80 00
www.stva.gr.ch

Hız sınırı

İsviçre’de geçerli azami süratler şunlardır: yerleşim birimi içinde 50 km/h, yerleşim birimi dışında 80 km/h ve otoyollarda 120 km/h. Yerleşim birimlerinin bazı yerlerinde ayrıca 30 km/h veya 20 km/h ile sınırlanmış bölgeler bulunmaktadır.

Direksiyon başında alkol ve uyuşturucu

Araç kullanmak için alkol sınırı ‰0,5'tir. Yeni ehliyet sahipleri ve profesyonel şoförler için geçerli sınır ‰0,1'dir. Uyuşturucu kullanımına ise tolerans gösterilmez.

Otoyol bandrolü

İsviçre otoyollarını kullanmak için, yıllık yenilenen otoyol bandrolünün alınması zorunludur. Otoyol bandrollerini örneğin benzin istasyonlarından ve postanelerden alabilirsiniz.

Strassenverkehrsamt des Kantons Graubünden (Trafik Dairesi)

☎ 081 257 80 00

www.stva.gr.ch

Bisiklet

Günlük hayatta, İsviçre'de bisiklet sürmek çok yaygındır. Bisiklet sürücüsü olarak olası bir kazada çevrenize verebileceğiniz mali hasardan dolayı, bir mali sorumluluk sigortasının yapılması yararlı olabilir.

ÇEVRE

Çevrenizi koruyunuz!

Benzin, elektrik ve su tasarruf ederek ve de atıkları gerektiği şekilde bertaraf ederek herkes çevreyi koruyabilir.

Atıklar ve Çöpler

Atık bertarafı genel kural olarak ücrete tabidir. Belediyenizden, hangi atıkların ne zaman nerde bertaraf edilebileceğini öğrenebilirsiniz.

Atık ayırma

Atıkları ayrı ayrı bertaraf etmek hem çevreyi hem de cebinizi korur. Aşağıdaki atıkları ev atıklarından ayırabilirsiniz

- Cam ve teneke kutular
  - Kağıt ve karton
  - Bitki atıkları ve Noel ağaçları
  - Büyük atık eşya (örneğin mobilya, halı) ve demir
  - Piller ve elektronik cihazlar
  - İlaçlar
  - Yağlar ve boya, cila, cıva vb. gibi zehirli maddeler
  - İkinci el kullanılabilen kıyafetler
- Cam, alüminyum, PET vb. maddeler, ücretsiz olarak konteynerlere atılabilir veya toplama noktalarında bertaraf edilebilirler. Toplama noktalarında, kısmen ücret karşılığı

olmak üzere, büyük atık eşya, kağıt, karton ve zararlı atıkları bırakabilirsiniz. Pil ve elektronik cihazlar birçok mağaza tarafından ücretsiz olarak geri alınmaktadır.

Atık ve geri dönüşüm konusunda geniş bilgileri aşağıdaki sayfada bulabilirsiniz

www.abfall.ch

İçme suyu

İsviçre’de çeşme suyu yüksek kaliteli içme suyudur. Daha fazla bilgiyi burada bulabilirsiniz

Bundesamt für Umwelt BAFU (Federal Çevre Bakanlığı)

☎ 058 462 93 11

www.bafu.admin.ch

YARARLI ADRESLER VE BAĞLANTILAR

Günlük Endişeler	53
İş	53
Ayrımcılık/ırkçılık	53
Aile ve beraberlik	54
Maliye	54
Sağlık	55
Şiddet/mağdur yardımı	57
Entegrasyon/Göçmenlik	58
Kültürlerarası Sözlü Çeviri	59
Çocuklar ve Gençler	59
Göçmen Nüfusa ait Medya Kuruluşları	60
Sosyal Hizmetler	60
Dil okulları	61
Hukuk	63

Günlük Endişeler

Dargebotene Hand (uzatılan el)

Dargebotene Hand (uzatılan el), Telefon, anlık mesaj veya e-posta aracılığıyla zor anlarınızda destek verir. Din, kültür ve politik bakımdan tarafsız bir şekilde hareket eder.

☎ 143

www.143.ch

Meslek

Amt für Industrie, Gewerbe und Arbeit GR (Sanayi, Ticaret ve Çalışma Dairesi)

Bölgesel İstihdam Merkezleri (Regionales Arbeitsvermittlungszentrum, RAV), işsizlik yardımları, yasal dayanaklar vb. hakkında bilgiler sunar.

☎ 081 257 23 46

www.kiga.gr.ch

Amt für Berufsbildung GR (Mesleki Eğitim Dairesi)

Mesleki Eğitim çalışma ve kariyer tavsiyeleri hakkında bilgiler sunar.

☎ 081 257 27 68

www.afb.gr.ch

Staatsekretariat für Bildung, Forschung und Innovation (Eğitim, Araştırma ve İnovasyondan sorumlu Devlet Sekreterliği)

Yabancı diplomaların tanınmasına ilişkin sorular için ulusal irtibat noktası.

☎ 058 462 28 26

www.sbf.admin.ch

Ayrımcılık/İrkçilik

Beratungsnetz für Rassismus-Opfer (İrkçi Saldırı Mağdurları Danışma Ağı)

www.stopprassismus.ch

Eidgenössische Kommission gegen Rassismus (İrkçiliğe Karşı Konfederal Komisyon)

www.ekr.admin.ch

Informationszentrum Integration Graubünden (Entegrasyon Bilgilendirme Merkezi)

✉ Grabenstrasse 1, 7001 Chur

☎ 081 257 36 83

www.integration.gr.ch

Tikk – Kompetenzzentrum für interkulturelle Konflikte (Çiftler ve yaşam danışmanlığı)

Çeşitli dillerde kültürlerarası sorunlar, ayrımcılık, şiddet ve ırkçılık hakkında ücretsiz ve anonim danışmanlık hizmeti sunar.

☎ 044 291 65 75

www.tikk.ch

Aile ve beraberlik

Adebar – Fachstelle für sexuelle Gesundheit und Familienplanung GR (Cinsel Sağlık ve Aile Planlaması Uzmanlık Merkezi)

Aile planlaması, cinsellik, hamilelik ve eşlik konusunda danışmanlık. Kadın göçmenler için doğum planlaması.

✉ Sennensteinstrasse 5, 7000 Chur

☎ 081 250 34 38

www.adebar-gr.ch

Verbund der Beratungsstellen für binationale Paare und Familien Schweiz (İsviçre'deki iki uluslu çiftler ve aileler için danışma merkezleri çatı kuruluşu)

Çift uluslu ve çok kültürlü çiftler ve aileler için bilgiler.

www.binational.ch

Paarlando. Paar- und Lebensberatung GR (Çiftler ve yaşam danışmanlığı)

✉ Familienzentrum Planaterra, Reichsgasse 25, 7000 Chur

☎ 081 252 33 77

www.paarlando.ch

Maliye

Borç Danışmanlık Merkezi

✉ Schweizerisches Rotes Kreuz GR, Steinbockstrasse 2, 7000 Chur

☎ 081 258 45 80

www.srk-gr.ch

Dachverband Budgetberatung Schweiz (İsviçre Borç Danışmanlığı Çatı Kuruluşu)

Kişinin kendi bütçesini oluşturabilmesi için bilgiler ve formlar.

www.budgetberatung.ch

Caritas Schuldenberatung (Caritas Borçlu Danışmanlık Merkezi)

Farklı dillerde para, ev bütçesi ve borçlanma hakkında yararlı bilgiler.

www.caritas-schuldenberatung.ch

Maddi Danışmanlık Merkezi

✉ Frauenzentrale GR,
Gürtelstrasse 24, 7000 Chur
☎ 081 284 80 77
www.beratungszentrum-gr.ch

Sağlık**Aids-Hilfe GR**

HIV/AIDS, hepatit ve bulaşıcı cinsel hastalıklar konusunda hizmet veren uzmanlık merkezi – AIDS virüsü taşıyan veya riskli bir durumdan sonra tereddüt eden kişilere danışmanlık hizmeti.

✉ Lürlibadstrasse 15, 7000 Chur
☎ 081 252 49 00
www.aidshilfe-gr.ch

AA Anonyme Alkoholiker

Alkol bağımlılığından kurtulmak isteyen herkes, anonim alkoliklerde sıcak karşılanır. Danışmanlık hizmeti anonim olarak sunulur.

☎ 0848 848 885 (24 h)
www.anonyme-alkoholiker.ch

Beratungsstelle Blaues Kreuz GR (Mavi Haç Danışmanlık Merkezi)

Alkol problemi olanlar ve yakınları için birebir danışmanlık veya dayanışma grupları.

✉ Alexanderstrasse 42, 7000 Chur
☎ 081 252 43 37
www.blaueskreuz.gr.ch

Bisch fit? (Formda mısın?)

Sağlık Müdürlüğü'nün sağlığı geliştirme ve hastalık önleme için bilgilendirme platformu.

www.bischfit.ch

Krebsliga GR

Kanser hastalarının, ve yakınlarının kendi kendilerine yardım edebilecekleri için destekte bulunur ve ayrıca kurslar ve toplantılar düzenler, sosyal sigortalar konusunda danışmanlık yapar.

✉ Ottoplatz 1, 7000 Chur
☎ 081 300 50 90
www.graubuenden.krebsliga.ch

migesplus.ch

Sağlık ve İsviçre sağlık sistemi konusunda birçok dilde bilgiler sunar.

www.migesplus.ch

Netzwerk gegen Mädchenbeschneidung Schweiz (İsviçre «Kadınlarda Sünnete Karşı Mücadele Ağı»)

«Kadınlarda sünnet» konusunda bilgi ve iletişim noktaları hakkında genel bilgi sunan çok dilli web sitesi.
www.maedchenbeschneidung.ch

Psychiatrische Dienste GR (Psikiyatrik Hizmetleri)

☎ 058 225 25 25
www.pdgr.ch

Procap Grischun – Engelliler için dayanışma ve yardım organizasyonu

Engelli insanlar için maddi danışmanlık; sosyal sigortalar konusunda hukuk danışmanlığı.

✉ Hartbertstrasse 10, 7000 Chur
☎ 081 253 07 07
www.procapgrischun.ch

Sexual health info

Farklı dillerde cinsel sağlık konularında güncel ve profesyonel bilgiler.

www.sex-i.ch

Bağımlılıkla ilgili Danışmanlık

Bölgesel sosyal hizmet servisleri, bağımlılar ve yakınları için kapsamlı bağımlılık danışmanlığı sunar. Sorularınız veya endişeleriniz varsa, bölgenizdeki bölgesel sosyal hizmet servisi ile iletişime geçiniz.

☎ 081 257 26 54
www.soa.gr.ch

Spitex GR

Sağlık sorunları söz konusu olduğu durumlarda bakım ve ev işleri desteği, ayrıca evde bakım ve danışmanlık hizmeti.

✉ Gartenweg 2, 7000 Chur
☎ 081 252 77 22
www.spitexgr.ch

Hastaneler

Kreuzspital ve Frauenklinik Fontana merkezleriyle **Kantonsspital Graubünden Chur** (Graubünden Chur Kantonsal Hastane) merkezleriyle
☎ 081 254 81 11

Spital Thusis

☎ 081 256 61 11

Kreisspital Surses, Savognin

(Hastane, huzur ve bakımevi)

☎ 081 669 14 00

Ospidal Engiadina Bassa, Scuol

☎ 081 861 10 00

Ospidal Val Müstair, Sta. Maria

☎ 081 851 61 00

Regionalspital Prättigau, Schiers

☎ 081 308 08 08

Regionalspital Surselva, Ilanz

☎ 081 926 51 11

Spital Davos

☎ 081 414 88 88

Spital Oberengadin, Samedan

☎ 081 851 81 11

**Ospedale Casa di Cura della Bre-
gaglia, Promontogno**

☎ 081 838 11 99

Ospedale San Sisto, Poschiavo

☎ 081 839 11 11

Şiddet/mağdur yardımı**Beratungsstelle für Gewalt aus-
übende Personen GR (Şiddete
meyilli kişiler için Danışmanlık
Merkezi)**

Uzmanlar, yardım isteyenler ile birlikte anlaşmazlıkların şiddete başvurmadan çözülmesi için yöntemler geliştirir. Danışmanlık hizmeti, telefonla danışmanlık, acil durumda müdahale ve bireysel danışmanlık hizmetlerini kapsar.

☎ 079 544 38 63

www.gewaltberatung.gr.ch**Frauenhaus GR (Kadın Sığınma
Yurdu)**

Kadın ve çocuklara fiziksel ve psiko-
lojik tehdit durumlarında koruma hiz-
meti sunar. Gece gündüz ulaşılabilir.

☎ 081 252 38 02

www.frauenhaus-graubuenden.ch

Opferhilfe-Beratungsstelle GR (Mağdurlara Destek ve Danışma Merkezi)

Bir cinayet mağduru olan kişilere tıbbi, psikolojik, sosyal, maddi ve hukuki destek için arabuluculuk yapar. Bedensel, psikolojik ve cinsel taciz yaşamış olan veya bir yakınına bir cinayette kaybeden insanlara destekte bulunur. Danışmanlık hizmeti ücretsiz ve anonimdir.

✉ Klostergasse 5, 7000 Chur

☎ 081 257 31 50

www.soa.gr.ch

TERRE DES FEMMES

Şiddete maruz kalan kadınlar için çeşitli dillerde telefon veya e-posta yoluyla danışmanlık ve destek hizmeti.

☎ 031 331 66 90

www.terre-des-femmes.ch

Informationszentrum Integration Graubünden (Entegrasyon Bilgi- lendirme Merkezi)

Kanton'da entegrasyon konusu ile ilgili tüm sorularda başvuru merkezi.

✉ Grabenstrasse 1, 7001 Chur

☎ 081 257 36 83

www.integration.gr.ch

İsviçre'de yaşam konusunda çok dilli bilgilendirme platformları

www.hallo.gr.ch

www.ch.ch

www.migraweb.ch

www.swissworld.org

Staatssekretariat für Migration (Federal Göç Dairesi)

Ülkeye giriş, ikamet ve çalışma izinleri, entegrasyon ve vatandaşlığa geçiş hakkında bilgiler.

www.sem.admin.ch

Entegrasyon/Göçmenlik

Amt für Migration und Zivilrecht GR (Göç ve Medeni Hukuk Dairesi)

Ülkeye giriş, ikamet, adres kayıt kuralları, aile birleşimi, vatandaşlığa geçiş vb. konular hakkında bilgiler

☎ 081 257 30 01

www.afm.gr.ch

Kültürlerarası Sözlü Çeviri

Kalifiye tercümanların temin edilmesi.

Arge Verdi – Interkulturelles Dolmetschen in der Ostschweiz (Doğu İsviçre’de Kültürlerarası Çeviri Hizmetleri)

☎ 0848 28 33 90

www.arge.ch/verdi

Telefonla tercüme hizmeti

☎ 0842 442 442

www.0842-442-442.ch

Çocuklar ve Gençler

Elternberatung GR (Ebeveyn Danışma Servisi)

Bebeklerin ve küçük çocukların ebeveynleri için danışmanlık hizmeti. Oturduğunuz yerin belediyesinden bölgenizde sunulan program ve hizmetler hakkında daha fazla bilgi edinebilirsiniz.

Elternbildung GR (Ebeveyn Eğitimi)

Ebeveynler için çocuk yetiştirme konulu eğitim programları.
www.elternbildung-gr.ch

Heilpädagogischer Dienst GR (Rehabilitasyon Hizmetleri Vakfı)

Doğumdan itibaren okula çağı gelene kadar engelli ve gelişme bozukluğu olan çocukların kişisel teşviki ve terapisi. Ebeveynlere eğitimde danışmanlık desteği.

✉ Aquasanastrasse 12, 7000 Chur

☎ 081 257 02 80

www.hpd-gr.ch

Gençlik ve Medya – Medya kullanım yeterliliklerinin geliştirilmesi için bilgi portalı

Dijital medyaların güvenli kullanımı için en önemli tavsiyeleri içeren bir broşür. 16 dilde.

www.jugendundmedien.ch

Kinder- und Jugendpsychiatrie GR (Çocuk ve Gençlik Psikiyatrisi)

Çocuklara, gençlere ve ebeveynlerine psikolojik hastalık ve rahatsızlık durumunda destekte bulunur.

✉ Masanserstrasse 14, 7000 Chur

☎ 058 225 19 19

www.kjp-gr.ch

Dört yaşına kadar olan çocuklar için öğrenme fırsatları

Ebeveynlerin bebeklerini günlük durumlarda nasıl destekleyebileceğine dair tavsiyeler ve ipuçları içeren, 60'tan fazla kısa film. 13 dilde seyredilebilir.
www.kinder-4.ch

lilli

Cinsel sağlık ve şiddetin önlenmesi konularında gençler ve genç yetişkinler için bilgiler.
www.lilli.ch

Pro Juventute Ebeveyn Danışma Merkezi

Eğitim, gelişim, bakım ve aile organizasyonu hakkında ücretsiz danışmanlık hizmeti. 7/24 erişilebilir.
☎ 058 261 61 61
www.projuventute.ch

Pro Juventute Çocuklar ve gençler için danışmanlık hizmeti

Çocuklar ve gençler için, anonim, ücretsiz ve 7/24 erişilebilen danışmanlık hizmeti.
☎ 147
www.147.ch

Çocuklar için Yardım Telefonu

☎ 0800 55 42 10 (ücretsiz)
www.sorgentelefon.ch

tschau.ch

Gençler için önemli konular hakkında çevrimiçi ortamda tavsiyeler ve bilgiler.
www.tschau.ch

Göçmen Nüfusa ait Medya Kuruluşları

İsviçre'de göçmen nüfusa yönelik çok sayıda medya kuruluşu var. Genel bilgileri şu adreste bulabilirsiniz:
www.migesmedia.ch

Sosyal Hizmetler

Bölgesel Sosyal Hizmetler

Chur

✉ Rohanstrasse 5, 7000 Chur
☎ 081 257 26 67

Prättigau/Herrschaft/Fünf Dörfer, Landquart

✉ Bahnhofplatz 3B, 7302 Landquart
☎ 081 257 66 23

Mittelbünden, Thusis

- ✉ Rathaus, Untere Gasse 3,
7430 Thusis
☎ 081 257 52 75

Surselva, Ilanz

- ✉ Bahnhofstrasse 31, 7130 Ilanz
☎ 081 257 62 30

Surselva, Disentis/Mustér

- ✉ Via Sursilvana 25,
7180 Disentis/Mustér
☎ 081 257 62 30

Oberengadin/Bergell, Samedan

- ✉ A l'En 2, 7503 Samedan
☎ 081 257 49 10

Unterengadin/Münstertal, Scuol

- ✉ Chasa du Parc, 7550 Scuol
☎ 081 257 64 32

Bernina, Poschiavo

- ✉ Via dal Poz 87, 7742 Poschiavo
☎ 081 257 49 11

Moesa, Roveredo

- ✉ Centro regionale dei servizi,
Cima Piazza Piazza, 6535 Roveredo
☎ 081 257 65 70

Sosyal Belediye Hizmetleri**Sozialdienst der Landschaft
Davos**

- ✉ Berglistutz 1, 7270 Davos Platz
☎ 081 414 31 10

Dil okulları**Chur****ibW Höhere Fachschule
Südostschweiz, Chur**

- ☎ 081 403 33 33
www.ibw.ch

- Almanca, İngilizce, İtalyanca,
İspanyolca, Fransızca, Rusça

Klubschule Migros, Chur

- ☎ 058 712 44 40
www.klubschule.ch

- Almanca, İngilizce, Fransızca,
İtalyanca, İspanyolca, Arapça, Bre-
zilyanca, Çince, Yunanca, Japonca,
Hollandaca, Portekizce, Rusça,
İsveççe, İsviçre Alıncası

Lernforum, Chur

☎ 081 353 63 62

www.lernforum.ch

- Almanca, İngilizce, Fransızca, İtalyanca, İspanyolca, Çağdaş Yunanca, Portekizce, Rusça, Japonca

Lia Rumantscha, Chur

☎ 081 258 32 22

www.liarumantscha.ch

- Romanca

Balikatan, Chur

☎ 079 781 32 00

www.balikatan.ch

- Alt seviyeli Almanca kursları

Hinterrhein**Schule St. Catharina, Cazis**

☎ 081 632 10 00

www.stcatharina.ch

- Alt seviyeli Almanca kursları

Engadin**Academia Engiadina, Samedan**

☎ 081 851 06 00

www.academia-engiadina.ch

- Almanca, İngilizce, İtalyanca, Romanca, Rusça

Kaufmännische Berufsschule, Samedan

☎ 081 852 49 55

www.berufsschule-samedan.ch

- Almanca, İngilizce, İtalyanca, Fransızca

Davos/Prättigau**Berufsschule der Landschaft Davos**

☎ 081 413 75 17

www.berufsschuledavos.ch

- Almanca, İngilizce, İtalyanca

Grischlingua, Davos

☎ 081 416 40 44

www.grischlingua.ch

- Almanca, İngilizce

Surselva**Faviola, Ilanz**

☎ 079 689 60 79

www.faviola.ch

- Almanca, İngilizce, Romanca, İspanyolca

Kanton ve federal hükümet tarafından Almanca, İtalyanca ve Rumence dilleri için maddi destek sağlanan kursları aşağıdaki sayfada bulabilirsiniz

www.integration.gr.ch

Sendikalar

Eğer bir sendikaya üyesiyseniz, bunlardan maaş ve iş şartları konusunda ücretsiz hukuki danışmanlıktan faydalanabilirsiniz.

www.die-gewerkschaften.ch

Hukuk

Ücretsiz hukuk danışmanlığı

Graubünden kantonunun değişik bölgelerinde uzman kişilerce Federal Avukat Birliği tarafından 10,- CHF karşılığında hukuki danışmanlık hizmeti verilmektedir.

Bu danışmanlıktan nerede ne zaman faydalanabileceğinizi bölgesel ilanlardan ve gazetelerden ya da aşağıdaki verilen internet sayfasından öğrenebilirsiniz
www.grav.ch

Frauzentrale Graubünden (Kadın merkezi)

Hukukun farklı alanlarında kişisel danışmanlık.

✉ Gürtelstrasse 24, 7001 Chur

☎ 081 284 80 77

www.beratungszentrum-gr.ch

ACIL DURUMDA NE YAPMALI?

İsviçre için acil servis numaraları 24 gün ulaşılabilir

Polis
117

İtfaiye (yangın, su, doğalgaz)
118

Acil yardım
144

Acil servis (polis, itfaiye, ambulans)
112

Kurtarma helikopteri
1414

Zehirlenme (toksikolojik bilgilendirme merkezi)
145

Çocuk ve gençler için yardım hattı
147

Acil durumda yapılması gerekenler

- Sakin kalın
- Durumu analiz edin
Ne oldu?
Mağdur kim?
- Tehlikeyi algılayın
- Kendinizi, olay kurbanını veya olaydan etkilenen diğer kişileri güvene alın
- Kurtarma ekiplerini arayın
144 veya 112
- İlk yardımda bulunun

Acil tıbbi yardım – acil servis numarası 144 veya 112

Aramanızı eğitimli uzman bir görevli cevaplayacaktır. Belirtilen duruma göre hemen bütün gerekli yardım ünitelerine (ambulans, doktor, kurtarma helikopteri, polis ve/veya itfaiyeye) alarm verilir.

144 veya 112 numaraları bütün ankesörlü telefonlardan, sabit ve cep telefonlarından ücretsiz ve alan kodu çevrilmeden aranabilir.

Bu bilgiler Acil Durum Merkezi için önemlidir

- Geri dönüş için adınızı ve telefon numaranızı belirtin.
- Olay üzerine kısa bir bilgi verin.
- Olay yeri üzerine detaylı bilgi verin:
yer, cadde, ev numarası.
- Kaç hasta olduğunu söyleyin.
- Hastanın durumu: şuuru yerinde mi? Hasta nefes alıyor mu?
- Olay saatini söyleyin.

Lütfen, görüşmeyi ancak görevli size gerekli tedbirleri başlattığını onayladıktan sonra bitiriniz.

Editör

Amt für Migration und Zivilrecht
Graubünden (AFM)
Fachstelle Integration
Grabenstrasse 1
CH-7001 Chur
☎ 081 257 26 38
www.integration.gr.ch
www.hallo.gr.ch

Grafik tasarım ve mizanpaj

Moinz Kreativbüro, www.moinz.ch

© Fotoğraflar

Seite 8: Caroline Staeger

Seite 16, 27, 31, 36, 51: Andrea Badrutt, www.andrea-badrutt.ch

Seite 18: miaEngiadina / Andrea Badrutt

Seite 23: Rhätische Bahn / Andrea Badrutt

Seite 45, 48: TSSVM / Andrea Badrutt

yılı baskısı 2020

Albanisch, albanais, albanese
Arabisch, arab, arabo
Bosnisch, bosniaque, bosniaco / Kroatisch, croate, croato / Serbisch, serbe, serbo
Dari, dari, dari
Deutsch, tudestg, tedesco
Englisch, anglais, inglese
Filipino, filippino, filippino
Französisch, franzos, francese
Italienisch, talian, italiano
Kurmandschi, kurmandschi, kurmanji
Portugiesisch, portugais, portoghese
Russisch, russ, russo
Somalisch, somali, somalo
Spanisch, spagnol, spagnolo
Tamilisch, tamil, tamil
Thai, thai, thai
Tibetisch, tibetan, tibetano
Tigrinya, tigrinya, tigrino
Türkisch, tirc, turco

www.integration.gr.ch adresinden indirebilirsiniz.

Daha fazla bilgi çok dilli www.hallo.gr.ch web sitesinde bulabilirsiniz.